

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. V S
32/22

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 6 września 2023 r.,

zażalenia M. J. na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2023 r.,
sygn. akt I NSP 345/22

- 1. odrzuca wniosek M. J. o wyłączenie sędziów Sądu
Najwyższego;**
- 2. odrzuca zażalenie;**
- 3. umarza postępowanie w przedmiocie wniosku M. J. o
zwolnienie od kosztów sądowych i wniosku o ustanowienie
pełnomocnika z urzędu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 lutego 2023 r. Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu skargi
M. J. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej
zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn.
V S 32/22, odrzucił skargę.

Od postanowienia Sądu Najwyższego zażalenie wniósł M. J.,
reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika adw. A. N., wnosząc o
uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie „kosztów zastępstwa

prawnego w niniejszym postępowaniu i kosztów skargi w przypadku ich poniesienia”. Skarżący w treści zażalenia złożył również wniosek w trybie art. 49 k.p.c. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego oraz wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu zażaleniowym. Ponadto pismem z 19 marca 2023 r. skarżący wniósł o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Po pierwsze, postępowanie prowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), nie jest samodzielny postępowaniem co do istoty sprawy. Postępowanie ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało ukształtowane jako postępowanie incydentalne, oparte na modelu postępowania jednoinstancyjnego. Ani ustawa o skardze na przewlekłość postępowania, ani Kodeks postępowania cywilnego nie przewidują zatem środka zaskarżenia od postanowień w przedmiocie przewlekłości postępowania, co oczywiście dotyczy także postanowień Sądu Najwyższego w przedmiocie przewlekłości postępowania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 2006 r., III SPZP 3/05 – zasada prawna).

Po drugie, zasadą konstytucyjną Rzeczypospolitej Polskiej jest, że orzeczenia Sądu Najwyższego jako organu konstytucyjnego, sprawującego nadzór judykacyjny nad orzecznictwem sądów powszechnych, nie podlegają zaskarżeniu w drodze środków odwoławczych. Wyjątek od zasady musiałby zostać wyraźnie wskazany w ustawie. Kodeks postępowania cywilnego nie ustanawia takiego wyjątku. W szczególności przepis art. 394¹ § 1 k.p.c. określa zamknięty katalog spraw, w których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Podstawy zażalenia na orzeczenie Sądu Najwyższego nie mogą także stanowić ogólne art. 394^{1a} i art. 394 k.p.c.

Po trzecie, w ocenie Sądu Najwyższego nie ma podstaw do uznania, że obowiązujące uregulowania ustawy o skardze na przewlekłość postępowania są niezgodne z Konstytucją RP. Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania była także badana przez Trybunał Konstytucyjny, który nie podzielił zarzutów skargi konstytucyjnej o niezgodności z Konstytucją jej uregulowań, wywodzonych z niedopuszczalności zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego rozstrzygającego o skardze na przewlekłość postępowania. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że „Art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 oraz z 2009 r. Nr 61, poz. 498) w związku z art. 3941 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 176 ust. 1 Konstytucji.” (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2015 r., SK 28/14).

Konsekwencją niedopuszczalności zażalenia jest bezprzedmiotowość orzekania w przedmiocie wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (odpowiednio art. 126² § 2 k.p.c.), dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 355 k.p.c. umorzył postępowanie w tym zakresie. Sąd Najwyższy odrzucił także jako niedopuszczalny abstrakcyjny wniosek skarżącego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19).

[kf]

[ms]

